

Chloroquine để trị Covid-19 : GS Raoult, thiên tài hay tiên tri giả?

Thuy My

Giáo sư Didier Raoult chủ trương xét nghiệm đại trà và dùng chloroquine để chữa trị các bệnh nhân Covid-19, nhưng nhiều bác sĩ cáo buộc ông bỏ qua giai đoạn thử nghiệm. AFP/Gérard Julien

Giáo sư Didier Raoult, chuyên gia về bệnh truyền nhiễm ở Marseille, người vừa từ chối dự những cuộc họp hội đồng khoa học của tổng thống Pháp Emmanuel Macron, đã gọi lên nhiều hy vọng đồng thời với những chỉ trích, với phương pháp xét nghiệm hàng loạt và dùng thuốc trị sốt rét chloroquine để chữa trị cho những bệnh nhân nhiễm virus corona.

Mỗi ngày từ 7 giờ sáng, hàng dài người kiên nhẫn đợi trước IHU (bệnh viện & đại học) Méditerranée Infection ở Marseille chuyên về bệnh nhiễm, để được ê-kíp của giáo sư Didier Raoult xét nghiệm virus corona chủng mới. Đa số mang khẩu trang, mới vào giữa buổi sáng AFP đã đếm được khoảng 300 người.

Xét nghiệm hàng loạt « phù hợp với lời thề Hippocrate »

Bất chấp quan điểm của chính phủ Pháp là chỉ xét nghiệm cho nhân viên y tế và những người dễ bị tổn thương, từ nhiều tuần qua, giáo sư Raoult, giám đốc IHU Méditerranée Infection khẳng định cần phải xét nghiệm đại trà mới có thể ngăn được con virus đến từ Vũ Hán, và cách ly những người dương tính.

Chủ nhật 22/02/2020, ông lại lên tiếng cùng với năm giáo sư và bác sĩ khác trong một thông cáo : « Phù hợp với lời thề Hippocrate đã tuyên thệ, chúng tôi quyết định cho xét nghiệm virus Covid-19 cho tất cả những bệnh nhân nào bị sốt đến khám ».

Giáo sư cũng chủ trương dùng một loại thuốc trị sốt rét là chloroquine để chữa cho các bệnh nhân bị dương tính với virus corona, trong khi khả năng này vẫn đang được nghiên cứu. Các bác sĩ cùng ký tên loan báo tất cả các bệnh nhân bị covid-19, « trong

đó có một số lớn tuy ít có triệu chứng nhưng phổi đã bị tổn thương », sẽ được trị bằng hỗn hợp hydroxychloroquine (một chất dẫn xuất của chloroquine) và azithromycine.

Trong trường hợp viêm phổi nặng, sẽ dùng thêm một thứ thuốc kháng sinh phổ biến. Tin tức về việc được xét nghiệm với thủ tục dễ dàng tại đây, nhanh chóng loan đi trên mạng xã hội.

Libération cho biết một nhóm Facebook vừa được lập hôm thứ Bảy 21/2 mang tên « Didier Raoult vs Coronavirus » đã có trên 70.000 thành viên gia nhập. Có những ứng cử viên địa phương ở Marseilles bị dương tính với virus corona, đứng đầu là Martine Vassal (đảng LR), không ngớt lời ca ngợi người đã cứu mình. Một kiến nghị trên trang Change.org chỉ trong vài tiếng đồng hồ đã thu hút đến 200.000 chữ ký, đòi hỏi áp dụng ngay phương pháp của giáo sư Raoult.

Tia hy vọng từ chloroquine

Giáo sư chủ yếu dựa vào kết quả sau khi đã áp dụng cho 24 bệnh nhân, ba phần tư trong số này đã lành bệnh sau sáu ngày. Tuy vậy nhiều người trong ngành y đã phản đối, nhắc nhở rằng vẫn chưa có thí nghiệm lâm sàng, nên hãy còn quá sớm để mừng chiến thắng. Nhưng hy vọng đã lóe lên, nhiều chính khách yêu cầu chính quyền lưu ý đến phương pháp này.

Theo Le Figaro, thị trưởng Nice bị dương tính với virus corona, ông Christian Estrosi cũng muốn được chữa bằng chloroquine. Sáu ngày sau, ông lên đài truyền hình BFMTV cho biết cảm thấy đã khỏe và nhân mạnh : « Khi chiến tranh đã được tuyên bố, như lời tổng thống, chúng ta không có thì giờ thí nghiệm trên chuột trong vòng sáu tháng. Từ lúc có một giải pháp đã được dùng thử trên một số bệnh nhân và cho ra kết quả bước đầu, tôi không hiểu tại sao nước Pháp lại bỏ qua ».

Bruno Retailleau, chủ tịch nhóm LR (Những Người Cộng Hòa) ở Thượng Viện cũng đề nghị chính phủ đừng chần chừ. Chloroquine có lợi thế là rẻ tiền, trong lúc số lượng người chết vì virus Vũ Hán hàng ngày đang tăng lên.

Rốt cuộc đến tối thứ Hai, bộ trưởng y tế Olivier Véran loan báo các bác sĩ có thể dùng chloroquine nếu muốn. Tuy vậy ủy ban tư vấn sức khỏe cộng đồng cũng khuyến cáo không nên sử dụng, trừ phi đang ở tình trạng trầm trọng. Cuộc tranh cãi về dùng thuốc sốt rét để chữa bệnh Covid-19 chỉ mới bắt đầu.

Giáo sư Didier Raoult là ai ?

Didier Raoult sinh tại Sénégal năm 1952, gia đình ông về Marseille định cư năm ông 9 tuổi. Mẹ là y tá, cha là bác sĩ quân y, ông học y khoa theo lệnh của cha. Luôn làm việc cật lực, ông đạt được nhiều thành công trong sự nghiệp, tất cả đều do nỗ lực bản thân.

Ông là người của thời cuộc. Nhân vật gây tranh cãi này được nhắc đến ở khắp nơi, trên trang nhất và nhiều trang trong của các tờ báo lớn, các chương trình truyền hình, trên các mạng xã hội, trong các gia đình và cả tại Nhà Trắng ở tận nước Mỹ.

Vị bác sĩ 68 tuổi thổi một làn gió hy vọng vào xã hội Pháp đang bàng hoàng với những bản tổng kết tang tóc vào cuối ngày. Trước những tuyên bố trái ngược nhau

của giới chính trị và y tế, nay nhiều người muốn tin vào ông giáo sư có mái tóc dài, áo sơ mi sặc sỡ phía trong chiếc áo blouse trắng – một nhân vật rất « Gô-loa ».
Hai loại vi khuẩn được đặt theo tên Raoult

Bề ngoài có vẻ lập dị, nhưng giáo sư Didier Raoult là một tên tuổi lớn trên thế giới về bệnh truyền nhiễm. Ông được tặng giải thưởng lớn của INSERM (Viện sức khỏe và nghiên cứu y khoa quốc gia) năm 2010 vì sự nghiệp của mình. Trong đó có phát hiện về Mimivirus (virus bất chước) năm 1992, virus Spoutnik năm 2008, mở ra một lãnh vực cho đến lúc đó chưa có ai nghiên cứu.

Có hai loại vi khuẩn mang tên ông : họ vi khuẩn đường ruột Raoultella và Rickettsia Raoultii (truyền nhiễm qua loài ve, gây sốt cao). Ông và ê-kíp của mình còn có những nghiên cứu về bệnh dịch hạch thời Trung Cổ, hay khủng bố sinh học v.v...

Không ít người trong ngành y không ưa giáo sư Raoult vì những tuyên bố thẳng thừng, nhiều khi khiêu khích của ông. Chẳng hạn ông khẳng định « Tôi không phải là người ngoài, tôi đang đi trước » (trên báo La Provence). Ông khuyên những người chỉ trích về độc tính của chloroquine « hãy đọc lại sách giáo khoa cho sinh viên y khoa năm thứ nhất » (Les Echos), nói rằng « chẳng quan tâm » đến việc thử nghiệm lâm sàng (Le Parisien).

Trong giới nghiên cứu vốn đề cao tính khiêm tốn, và nhất là ngành y luôn chủ trương thận trọng, thái độ này gây bức bối. Renaud Muselier, chủ tịch vùng Provence-Alpes-Côte d'Azur, một người bạn của giáo sư Raoult bênh vực : « Với tư cách nhà khoa học, ông ấy tự do. Ông không quan tâm đến những bình luận mà cần kết quả ».

« Tôi không đơn độc ! »

Sự tự do không theo khuôn khổ nào của Didier Raoult khiến ông bị chỉ trích. Nhà sinh học Nicolas Chevassus-au-Louis trong cuốn sách « Malscience » tố ông lập « kỷ lục thế giới » với 12.252 bài báo từ 1996 đến 2011, và 800 bài sau đó, tức trung bình 6 bài viết một tháng, và đặt câu hỏi liệu giáo sư Raoult có thực sự tích cực tham gia những công trình mà ông là đồng tác giả.

Giáo sư Didier Raoult cũng nổi tiếng là không tuân lệnh ai kể cả thượng cấp. Ông công khai chống lại Yves Lévy, viện trưởng INSERM từ 2014 đến 2018 và là chồng của Agnès Buzyn (bộ trưởng y tế, vừa từ chức để ứng cử đô trưởng Paris).

Bác sĩ Arnold Munnich, một người bạn thời trẻ của Didier Raoult và cũng từng đoạt giải thưởng lớn của INSERM cho rằng nên bỏ qua một bên những gì thuộc về phong cách, để nhận ra giá trị khoa học và đánh giá một bác sĩ tài năng, « đam mê nghề nghiệp, có tinh thần sáng tạo ».

Do các nhà báo bị chôn chân tại Paris vì lệnh phong tỏa, các cuộc phỏng vấn đều được thực hiện qua Skype. Trả lời Le Figaro, giáo sư Didier Raoult từ Marseille lý giải : « Khi có được một thứ thuốc không gây hại và bắt đầu cho kết quả trị liệu, thì cần phải kê toa cho bệnh nhân. Nếu sau đó khám phá được thuốc nào tốt hơn thì chúng ta sẽ đổi.

Tất cả đều là thực dụng ».

Còn với Libération, ông khẳng định : « Tôi không đơn độc. Khi người ta cô độc, đó là do bị điên, hay là đã đạt đến một trình độ siêu việt mà nhân loại không thể hiểu được. Tôi không mong điều đó xảy đến với tôi ! ».